

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/26121-2
Saksbehandler Ragnhild Ness Nodeland

Utvalg	Møtedato
Helse- og omsorgsutvalget	10.09.2026
Formannskapet	17.09.2026
Bystyret	24.09.2026

Evaluering av EST-tilbud ved Lunderød skole og ressurscenter

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Helse- og omsorgsutvalget tar evalueringen til orientering.

Vedlegg

Rapport - evaluering av EST-tilbud Lunderød skole og ressurscenter

Sammendrag

Saken gjelder evaluering av EST-/avlastningstilbudet som erstattet den tidligere SFO-ordningen for elever på 8.–10. trinn ved Lunderød skole og ressurscenter. Evalueringen er gjennomført etter bestilling fra Rådet for personer med funksjonsnedsettelse.

Evalueringen viser at bystyrets vedtak av 18. desember 2024 er gjennomført i tråd med de formelle rammene. Tilbudet er organisert som avlastning etter helse- og omsorgstjenesteloven. Det gjennomføres individuelle vurderinger av foresattes behov, og skolens lokaler benyttes når dette vurderes som hensiktsmessig og følger av avlastningsvedtaket.

Ungdommene opplever i hovedsak et trygt og individuelt tilrettelagt tilbud. Kjente voksne, stabile relasjoner og tett oppfølging fremheves som styrker. Etableringen var samtidig krevende. Evalueringen peker særlig på behov for bedre informasjonsflyt, koordinering, tydeligere ansvar, robuste rutiner og fortsatt oppfølging av transport og overganger.

Ansaret for videreutvikling bør ligge hos ledelsen ved skole og avlastning i fellesskap.

Bakgrunn

Arendal bystyre vedtok 18. desember 2024 å endre organiseringen av SFO-tilbudet til elever på 8.–10. trinn ved Lunderød skole og ressurscenter. Det tidligere SFO-tilbudet ble erstattet av avlastning etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Bakgrunnen var at tilbudet på ungdomstrinnet ikke var hjemlet i opplæringsloven. Kommunen ønsket å forankre tilbudet i riktig lovverk og tjenesteområde, få en mer ensartet organisering i kommunen, unngå doble tjenester og få mulighet til å søke statlig refusjon for særskilt ressurskrevende brukere.

Bystyrets vedtak knytter tilbudet til elever med godkjent avlastningsvedtak. Elever med godkjent vedtak kan benytte skolens lokaler i ordinær SFO-tid dersom det er hensiktsmessig og i tråd med vedtaket.

Saksopplysninger

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse ba om en evaluering av tilbudet. De ønsket å få undersøkt hvem tilbudet gjelder for, hvor det gis, om organiseringen fører til unødvendige flyttinger, og om tilbudet er i tråd med bystyrets vedtak.

Evalueringen bygger på spørreundersøkelser blant ansatte og foresatte, samt vurderinger fra ledelsen ved avlastningstjenesten og ved Lunderød skole og ressursenter.

På tidspunktet for evalueringen hadde litt over halvparten av elevene på ungdomstrinnet vedtak om EST. Medarbeiderundersøkelsen ble besvart av 22 ansatte. Halvparten av de foresatte til elever med EST-vedtak svarte på foresattundersøkelsen. Av hensyn til personvernet presenteres resultatene på et overordnet nivå.

Skolen og avlastningstjenesten opplever konsekvensene av vedtaket på ulike måter. Skolen beskriver bedre ressursutnyttelse, enklere arbeidsplanlegging og lettere ferieavvikling. Avlastningstjenesten beskriver økt behov for bemanning, høyere kostnader og større organisatorisk kompleksitet. Funnene viser at gevinster og belastninger fordeles ulikt mellom tjenestene.

Vurderinger

Evalueringen gir grunnlag for å konkludere med at tilbudet fungerer etter hensikten. Bystyrets vedtak er gjennomført, og tilbudet oppleves som viktig og verdifullt for familiene. Elevene får i hovedsak et trygt og individuelt tilrettelagt tilbud.

Kvaliteten er tett knyttet til hvordan skole og avlastning samarbeider i praksis. Informasjonsflyt, koordinering, tydelige ansvarsforhold, stabile relasjoner, egnede lokaler og gode overganger har stor betydning. Samarbeidet har utviklet seg positivt, men er fortsatt sårbart dersom kommunikasjon og rolleavklaringer ikke fungerer.

Ansvar og koordinering bør tydeliggjøres, og det bør etableres faste rutiner for informasjonsdeling, samarbeidsmøter, opplæring og beredskap.

Kommuneplanens føringer

I kommuneplanens samfunnsdel for 2025–2040, «Arendal mot 2040», er et av målene å tilby helse- og omsorgstjenester som er tilpasset innbyggernes behov og kan opprettholdes over tid. For å få til dette skal kommunen vurdere hvilke tjenester som gir best effekt. Slik kan ressursene brukes der de gjør mest nytte, den enkelte kan få riktig hjelp, og pårørende kan få god oppfølging og bli involvert på en god måte. Planen legger også vekt på bedre samarbeid mellom sektorer og avdelinger. Rapportens anbefalinger om felles ansvar, bedre koordinering og tydeligere samarbeid støtter opp under disse målene.

Vurdering av klimakonsekvenser

Rapporten inneholder ikke en vurdering av klimakonsekvenser og gir ikke grunnlag for å beregne slike konsekvenser. Transport mellom avlastning og skole omtales som et organisatorisk forhold som bør vurderes nærmere, men rapporten inneholder ikke opplysninger om transportomfang, kjørelengde eller utslipp.

Økonomiske konsekvenser

Ifølge avlastningstjenesten er de forventede økonomiske gevinstene i liten grad oppnådd. Omleggingen har ikke gitt vesentlige endringer i kommunens grunnlag for refusjon knyttet

til ressurskrevende tjenester. Tjenesten melder tvert imot om økte kostnader, større behov for bemanning og flere oppgaver knyttet til transport, koordinering, planlegging og samarbeid. Ifølge avlastningstjenesten var oppstartsfasen særlig økonomisk krevende.

Skoleledelsen peker på flere positive effekter. De beskriver bedre bruk av personalressurser, mindre overtid, økt kapasitet til å håndtere fravær og vikarer, og enklere ferieavvikling.

Rapporten viser ikke de samlede økonomiske konsekvensene av omleggingen, da dette ikke var en del av mandatet.

Konsekvenser for folkehelsen

Rapporten viser at EST-tilbudet er viktig for familiene som bruker det. Foresatte og ansatte trekker særlig fram trygghet, omsorg, stabile relasjoner, forutsigbarhet og individuell oppfølging som viktige kvaliteter. Dette bidrar til trivsel for ungdommene og til en bedre sammenheng mellom hjem, skole og avlastning.

Samtidig kan flere voksne og flere overganger gjøre det mer krevende å opprettholde trygghet og forutsigbarhet for noen elever. Rapporten inneholder verken en egen analyse av folkehelsekonsekvenser eller tall som viser slike virkninger. Vurderingen bygger derfor på erfaringene som er beskrevet av ansatte, foresatte og ledelse.

Vurderinger av barns beste

Evalueringen viser at ungdommene i hovedsak får et trygt tilbud som er tilpasset deres behov. Kjente voksne, stabile relasjoner, tett oppfølging, kjente omgivelser og mulighet for skjerming trekkes fram som viktige for trygghet, trivsel og forutsigbarhet.

For noen elever kan det være krevende å forholde seg til flere voksne i løpet av en dag, ulike arenaer og overgangene mellom dem. Hensynet til barnets beste tilsier derfor at tilbudet organiseres med minst mulig unødvendig flytting, forutsigbare overganger og størst mulig kontinuitet i bemanning, lokaler og rutiner. Vurderingene må ta utgangspunkt i den enkelte elevs behov og avlastningsvedtak.

Evalueringen inneholder ikke egne innspill fra elevene. Kunnskapen om elevenes erfaringer bygger derfor på opplysninger fra foresatte, ansatte og ledelse. Det begrenser muligheten til å beskrive elevenes egne synspunkter direkte.

Samlet viser rapporten at tilbudet kan styrkes gjennom bedre informasjonsdeling, bedre koordinering og tydeligere ansvarsfordeling. Dette kan bidra til å ivareta hensynet til barnets beste innenfor dagens ordning.

Konklusjon

Evalueringen viser at bystyrets vedtak fra 18. desember 2024 er gjennomført innenfor de formelle rammene. Tilbudet er forankret i gjeldende lovverk, og behovet for avlastning vurderes individuelt. Evalueringen har ikke avdekket forhold som tilsier at tilbudet ikke fungerer som forutsatt.

Det anbefales å videreføre ordningen, med noen organisatoriske justeringer. Ledelsen ved skole og avlastning bør ha et felles ansvar for den videre utviklingen av tilbudet. Det bør også etableres faste rutiner for informasjonsdeling og samarbeid. Ansvar og koordinering bør tydeliggjøres, og arbeidet med å sikre kontinuitet og forutsigbarhet bør styrkes. Transport og overganger bør følges opp fortløpende.